

چکیده

سوء مصرف تفریحی کتامین، به سبب آثار توهم‌زایی در انسان به شکلی گسترده در سراسر جهان رو به افزایش است. از این روی، پژوهش حاضر در راستای آشکار نمودن آثار گل‌راعی بر تغییرات ناشی از کتامین در بافت بیضه و خصوصیات اسپرم‌های اپیدیدیمی موش‌های صحرایی نر بالغ طرح ریزی گردید. 20 عدد موش صحرایی نر بالغ به 4 گروه مساوی شامل **شاهد فاقد تیمار، شاهد گل‌راعی (Kneipp® Johanniskraut Dragees H)**، 100 میلی‌گرم بر کیلوگرم روزانه به‌صورت خوراکی به مدت 14 روز)، **کتامین (20 میلی‌گرم بر کیلوگرم کتامین روزانه به‌شکل داخل‌صفاقی به مدت 14 روز)** و **کتامین/گل‌راعی (20 میلی‌گرم بر کیلوگرم کتامین روزانه به‌شکل داخل‌صفاقی و 100 میلی‌گرم بر کیلوگرم گل‌راعی به‌صورت خوراکی به مدت 14 روز)** تقسیم شدند.

سپس، ساختار بافتی، تغییرات هیستوپاتولوژیک و تعادل آن‌تی‌اکسیدانت/اکسیدانت بیضه به همراه خصوصیات اسپرم‌های اپیدیدیمی در پایان دوره تیمار مورد ارزیابی قرار گرفت. تجویز گل‌راعی منجر به ارتقای معنی‌دار شاخص‌های بافت‌شناسی و ظرفیت آن‌تی‌اکسیدانتی تام بیضه و نیز خصوصیات اسپرم‌های اپیدیدیمی (تعداد، تحرک و زنده‌مانی) به همراه کاهش معنی‌دار آسیب‌های بافتی و وضعیت اکسیدانتی تام بیضه در مقایسه با گروه کتامین گردید. یافته‌های این مطالعه بر عملکرد محافظتی گل‌راعی در برابر عوارض تولیدمثلی کتامین در موش‌های صحرایی نر بالغ تاکید می‌کند و مسیری بدیع را جهت رهیافت‌های درمانی آتی در زمینه عوارض سوء مصرف مواد می‌گشاید.

کلیدواژه‌ها: اسپرم؛ بیضه؛ شیزوفرنی؛ کتامین؛ گل‌راعی؛ موش صحرایی